

KLASSFÖRBUNDSUTREDNINGEN

Klassförbund

De Internationella klassförbundens roll är väl vedertagna inom World Sailing. De internationella klassorganisationerna påverkar och påverkas av nationella klassförbund där så finns.

De klassförbund som är anslutna till Svenska Seglarförbundet, oavsett om de är internationella eller inte, är organiserade inom ramen för SSFs klassförbundsstadga.

Utredningsgruppen har också jämfört klassförbundens roller i seglingsnationerna Danmark, Norge, Tyskland och England. I denna jämförelse kan vi bl a konstatera att klassförbunden inom Svenska Seglarförbundet har en tydligare roll än i de övriga länderna.

Inledning

Svensk segling administreras idag huvudsakligen av en geografiskt heltäckande pyramidorganisation bestående av SSF centralt, 16 distriktsförbund för distrikten och ett stort antal klubbar lokalt (324 medlemsklubbar). Dessa kompletteras utan geografisk anknytning av en redskapsspecifik organisation bestående av 66 klassförbund.

Samtliga förbund och klubbar drivs som ideella föreningar och behöver därför styrelser som i princip uteslutande ska besättas av ideella resurspersoner.

Utan överdrift kan konstateras att svensk seglings organisationsmodell är komplex och är svår att få grepp om för den oinvigde, vilket försvårar rekrytering av funktionärer till de olika organen. Det medför också en otydlighet i vem som är ansvarig för vad och de många lagren skapar fler "administratörer" än nödvändigt.

Klassförbundsutredningen - Bakgrund och problembeskrivning

Klassförbunden är med få undantag klassspecifika, dvs. varje förbund rymmer endast en seglingsklass.

Klassspecifika förbund har en lång tradition såväl internationellt som nationellt och det finns många fördelar med den nuvarande ordningen, men Svenska Optimistjolleförbundet noterar att den också medför problem och utmaningar.

Ett klassförbund som verkar inom ramen för "*SSFs Normalstadga för Klassförbund*" (bilaga 1) ska ha en egen styrelse och administration. I stor utsträckning förväntas varje klassförbund göra en egen aktivitetsplanering (tränings- och tävlingstillfällen) och dessutom söka arrangörer för dessa.

Utredningsgruppen har ställt sig frågan. "Behöver vi ett klassförbund per klass, eller innebär det onödig administration och försvärande av samordning mellan klasser?"

Klassförbundsutredningens uppdrag

Utdrag ur SOFs motionsförslag (Se motionen i sin helhet bilaga 2)

Utredningsgruppens uppdrag bör innefatta att utvärdera fördelar och nackdelar med det stora antalet klassförbund, överväga om en konsolidering av flera klassförbund skulle vara bra för svensk segling, samt i så fall ge förslag på hur en sådan konsolidering kan genomföras. Utredningsgruppen bör lämna en rapport till Seglardagen 2024, förenat med ett förslag till inriktningsbeslut.

Utredningsgruppen bör under arbetet även samverka med den pågående Distriktsförbundsutredningen i syfte att tillse att klassförbundens viktiga roll beaktas även i Distriktsutredningen.

SSF styrelses kommentar till motionen

Motionären ger exempel på ett antal problem som skulle kunna lösas med en ändrad struktur. Vi håller med om att dessa problem existerar, men tror att t ex samordningen mellan framförallt juniorklassförbunden skulle kunna lösas, i alla fall delvis, på andra sätt. Arbete pågår redan inom SSF i Barn- och ungdomskommittén ihop med ansvarig på kansliet.

Vi ställer oss dock bakom att analysera olika möjligheter på längre sikt, t ex sammanslagna juniorklassförbund, som kan komplettera de planer kring samarbete mellan klassförbund som redan ligger.

Problemet, som nämns först i motionen, med att få ideella krafter till styrelser och administration av båtklasser/redskap är ett annat problem som i sig självt kan motivera en utredning.

Ett angränsande problem är att demokratin i många av dessa ideella föreningar (ibland utan möten och styrelser) inte fungerar och då inte heller rösträtten på Seglardagen, med en röst per klassförbund.

Ytterligare ett utvecklingsområde finns, med ett antal förbund som har ganska få aktiva, men som genom en ny struktur skulle kunna behålla sin klass och få hjälp med medlemsregister, klassregler, betalningar mm.

Seglardagens beslut

Motionen bifalls i enlighet med styrelsen rekommendation, med tillägg att utredningen ska samverka med distriktsutredningen.

Faktainsamling

KLASSFÖRBUNDS ENKÄT

För att få en första faktabild genomförde arbetsgruppen omgående en enkät för att få en fram en numerär av medlemmar och båtar i de olika klassförbunden. Denna första klassförbunds enkät besvarades av 45 klassförbund och resultatet presenteras i bilaga 3.

Arbetsgruppen behövde ytterligare information från klassförbunden varför ett mer omfattande frågeformulär utarbetades för att bli utvärdera de respektive klassförbundens tidsmässiga arbetsinsatser men också övrigt engagemang inom olika ansvarsområden.

47 klassförbund besvarade denna fördjupade enkät och svaren finns presenterade i sin helhet i bilagorna 4a+b+c varifrån följande reflexioner noteras:

Sammanlagd total klassförbundstid per månad:

- Medlemsinformation (hemsida*, soc. media): 149 tim
- Ekonomihantering (fakturor, bokföring, redovisning): 117 tim
- Verksamhetsplanering - tävling, träning, träffar: 115 tim
- Administration av styrelsemöten: 100 tim
- Hantering medlemsregister/avgifter: 88 tim
- Kontakt med Int. Förbund: 74
- Hantering båtregister, mätbrev: 52 tim
- Dialog med SSF: 40 tim
- Arbete med representationslag: 14 tim
- Dialog med Distrikt: 13 tim

Totalt ca 760 tim pr. månad = ca 16 tim/månad/klassförbund

Engagemang i SSF

- Endast 1/3 av förbunden deltog på Seglardagen
 - Jfr. Endast 1/3 av klubbarna deltog på Seglardagen

Klassförbunden har få aktiva medlemmar

- Litet engagemang även för klassförbundens egna årsmöten

Klassförbunden har i stort sett ingen kontakt med distrikten

Vad har man problem med?

- Jolleklasser/juniorklasser har problem att finna styrelserepresentanter
 - Färre problem i vuxenklasser där seglaren själv är beredd att ta ansvaret
 - Inga problem avseende hållbarhet i styrelsearbetet (*tidigare utredning*)

Nöjd/Missnöjd?

- Kölbåtsförbunden är generellt mer nöjda, har lättare att finna styrelse, har färre deltagare i styrelsen och har färre aktiviteter.
 - De är mindre intresserade av samarbeten med andra klassförbund och från SSF vill de ha hjälp med regelfrågor, mätbrevsfrågor och utbildning.
- Jolleförbunden, särskilt de juniora, söker mer samarbete och framför allt större stöd från SSF (*både ekonomiskt och i form av klasstränare*).

Förslag

Klassförbundsutredningen presenterar härmed 8 förslag till inriktningsbeslut av Svenska Seglarförbundet förbundsstyrelse. Utredningen förordar att dessa diskuteras öppet på Seglardagen 2024

1. VERKSAMHETSUPPDRAG OCH ROLLFÖRDELNING INOM SVENSK SEGLING

Distriktsutredningen har i tidigare arbete klargjort sin syn på verksamhetsuppdrag och rollfördelningen inom svensk segling men då begränsat sig enbart till SSF centralt och Distrikten.

Klassförbundsutredningens förslag till rollfördelningslista redovisas i bilaga 5 där även klassförbund, klubbar och nätverk ingår. Redovisningen gjord utan att ta bort distriktsutredningens tidigare markeringar.

Med kolumnen nätverk avses en aktivitetsanpassad samverkan mellan SSF, klubbar och klassförbund vars utformning och intensitet kan variera över landet men som inte behöver administreras i en egen organisation, exempelvis "jollenätverket" i Stockholm.

KF-utredningens utgångspunkt för sin rollfördelningslista har varit förenkling utan onödig administration.

2.SAMORDNING AV KLASSER I KLUSTER

Enligt framkomna fakta från frågeenkäter och redovisade verksamhetsuppdrag är det utan tvekan önskvärt att öka samarbetet mellan klassförbund enligt klassförbundsutredningen.

En sammanslagning mellan klassförbund är av många orsaker inte möjligt i närtid men ett ökat samarbete är definitivt genomförbart.

Utredningens förslag om kluster är ett första steg tänkt att underlätta samplanering av tävlingar, träning och andra aktiviteter mellan likvärdiga klasser. Klustren blir nätverk som också ger ökad möjlighet till informationsutbyte, delande av "best practise" i olika frågor mm.

Utredningsgruppen föreslår en samordning av klassförbund i kluster utifrån likvärdiga aktiviteter och behov. Ett förslag som naturligtvis aktuella klassförbund måste diskutera och acceptera efter eventuella korrigeringar.

Kluster 1

Optimist Finnjolle 470	RS Tera Jolly Scott 5o5	Zoom8 RS Feva Snipe	E-jolle Trissjolle	ILCA 2-Krona	RS Aero 29er	OK-jolle 49er
------------------------------	-------------------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------	-----------------	------------------

Kluster 2

Windsurfing Formula Kite	Kona One F18	IQfoil Nacra	Wingfoil	Moth/Wasp
-----------------------------	-----------------	-----------------	----------	-----------

Kluster 3

2.4mR Drake Neptunkryssare	606 Folkbåt	C55 IF-båt SKR	CB66 Express	J24 Smaragd	J70 M22	Starbåt M30
----------------------------------	----------------	----------------------	-----------------	----------------	------------	----------------

Kluster 4

ORC	IRC	SRS
-----	-----	-----

Kluster 5

DF 65	DF 95	IOM
-------	-------	-----

Kluster 6

Hobie Cat NF Accent JeanneauCatamaran&Trimaran	Veta Safir Nova	Fareast 28R Vega Omega 42	Melges 24 Cumulus Scampi RB111	11MOD Rival Contrast	H-båt Linjett Beneteau-	RJ85 Ballad
---	-----------------------	---------------------------------	---	----------------------------	-------------------------------	----------------

3. SAMORDNING AV TÄVLINGS- OCH TRÄNINGSPLANERING

Tävlings- och träningsplaneringen utgör en av de tyngsta arbetsuppgifterna och tar mest tid för ett klassförbund enligt enkäten.

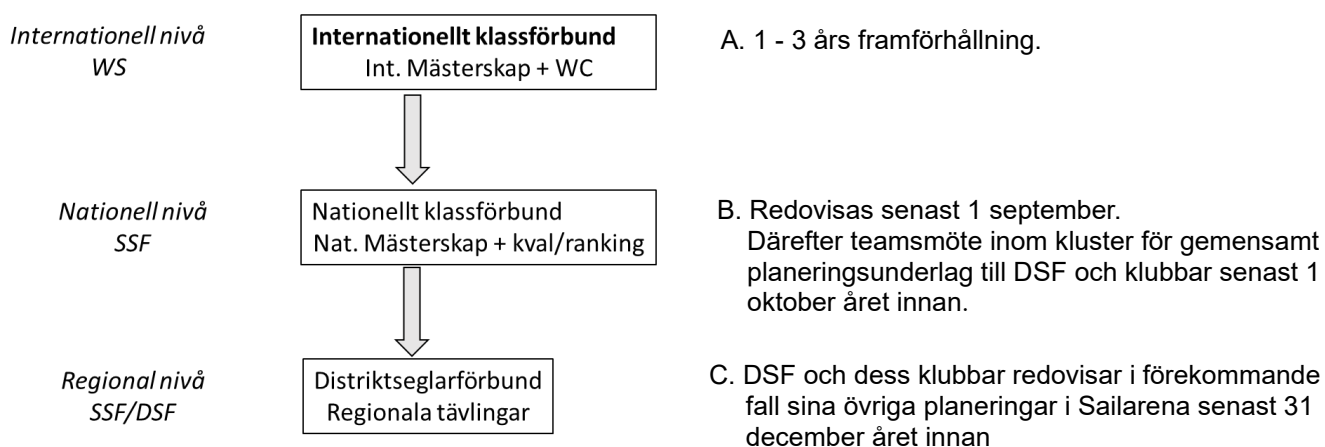
En samordning mellan klassförbunden bör underlätta detta arbete så att fler klasser samarrangerar sina tävlingar och träningsverksamheter. Naturligt är då att göra samordningen tillsammans inom klusterklasserna.

Genom samordning av tävlingar för olika klasser vid samma tillfälle deltar fler startande båtar på samma tävling. Det skapas hållbarhet genom gemensamma funktionärer och domare men också bättre ekonomiska förutsättningar för arrangerande klubbar.

Alla tävlingar arrangeras av klubbar och på nationell nivå arrangeras alla mästerskap och kvaltävlingar i samarbete mellan klubbar och aktuella klassförbund. All tävlingsplanering utgår således övergripande från klassförbunden och då gärna tillsammans mellan lämpliga klusterklasser.

Att finna arrangörsklubbar är ofta en trång sektor för klassförbunden men genom samordning underlättas arbetet.

Utredningsgruppen föreslår att planeringsarbetet av tävlingar genomförs med hjälp av en "hubb" motsvarande Sailarena enligt följande planeringshjul:

I denna hubb ska även klubbar tidigt kunna lägga in önskemål om större tävlingar och för vilken typ av båtar man önskar arrangera.

Inom internationella klassförbund vet man i de flesta fall något eller några år i förväg när klassens internationella mästerskap och i förekommande fall även WC-tävlingar kommer att genomföras.

Det behövs någon from av centralt arbetande kanslifunktion för att samordna kappseglingar och få till stånd en fungerande kappseglingsskalender över hela landet.

4.SAMORDNING AV EKONOMI

Ekonomihantering är ytterligare en tung post för klassförbunden att hantera.

Tävlingslicenser och tävlingsavgifter är ekonomiska poster som till stor del hanteras via Sailarena. Det innebär att det finns ett system som kan hantera att fördela avgifter mellan SSF, klubbar och klassförbund.

Genom att låta klassförbundens avgifter betalas via Sailarena och slussas vidare till förbunden kan man förenkla för seglarna och minska klassförbundens administration. Kanske kan även klubbarnas avgifter betalas via Sailarena?

Utredningsgruppen föreslår att en förenklad och samordnad administration av tävlingslicenser, tävlingsavgifter och medlemsavgifter skall erbjudas klassförbunden klubbarna inom ramen för Sailarena och Kansliet Online.

5.MEDLEMSINFORMATION

Klassförbundens avsevärt största uppgift avseende tidsomfattning utgörs av medlemsinformation genom hemsidor och sociala medier. Trots detta finns det en stor avsaknad av transparens i informationsflödet inom svensk segling totalt.

Klassförbund och klubbar som byggt sina hemsidor på SSFs hemsidespaket blir automatiskt transparenta med SSFs organisation medan andra varianter av hemsidor sällan underlättar detta informationsflöde.

I en ideell organisation är det av avgörande betydelse att det råder transparens i flödet av information genom organisationens samtliga delar!

Utredningsgruppen föreslår att alla klassförbund skall ges stöd och möjlighet att bygga sina hemsidor på SSFs hemsidespaket Kansliet Online.

6.BÅTREGISTER OCH MÄTBREV

Utredningsgruppen ser inte att klassförbundens hantering av mätbrev eller båtregister utgör något stort problem för klassförbunden.

Möjligheter till hjälp via SSFs tekniska avdelning finns och utgör en god support för de klassförbund som så önskar.

7.KLASSFÖRBUNDSRÅD

I samband med den extra seglardagen 2023 beslutades att inrätta ett klassförbundsråd.

Enligt SSFs stadga är ett råd att jämföra med en arbetsgrupp och har till uppgift att bereda ärenden och lämna underlag för beslut till kommitté, kansli eller förbundsstyrelsen inom angivet specifikt verksamhetsområde.

En arbetsgrupp eller ett råd tillsätts av förbundsstyrelsen och kan tillsättas för en längre tid eller temporärt.

Utredningsgruppen förslår att ett klassförbundsråd tillsätts för en längre tid och att dess medlemmar utgörs av 1 representant från vart och ett av de 6 klassklustren.

Ett klassförbundsråd skall utgöra remissinstans och vara ett bollplank för styrelse och kansli men också föreklara kommunikationskanalerna mellan klassförbunden och vara aktivt gemensamhetsskapande genom deltagande vid bl a Seglarträffen.

8.TÄVLINGSUTSKOTT

Utredningsgruppen har av förbundsstyrelsen blivit ombedd att fundera på möjligheterna till bildandet av ett Tävlingsutskott. Något som även Distriktsutredningen har föreslagit.

Idag finns en arrangörskommitté vars huvudsyfte är att ansvara för SSFs Tävlingsreglemente. Arrangörskommittén tillsammans med SSFs Regelkommitté ansvarar för tävlingsverksamhetens totala regelverk.

Vilken syfte ett tävlingsutskott då skall uppfylla känns ytterst osäkert och principen bör vara att de grupperingar vi skapar och bemannar måste ha ett klart syfte och tydligt uppdrag. Likaså är det oklart om ett utskott kan skapas utan att stadgarna måste justeras.

Klassförbundsutredningen ser att tävlingsverksamheten till stor del involverar klassförbunden, varför dessa har en naturlig roll i ett eventuellt Tävlingsutskott.

Utredningsgruppen föreslår att om Seglardagen beslutar att inrätta ett Tävlingsutskott bör representanter från klassförbunden ingå i detta utskott. Klassförbundsrådet skulle kunna ha till uppgift att utse representanter till utskottet.

Avslutning - Organisationstankar

Klassförbundens verksamheter bygger på ideella insatser och det är ibland svårt att besätta styrelserna vilket även är en utmaning för många klubbar.

Allt färre är beredda att "lägga egen tid på verksamhet för andra" och många väljer hellre att engagera sig i klubben som kanske ligger närmast hjärtat och de lokala seglingsaktiviteterna.

Komplexiteten i organisationsmodellen riskerar också att skapa ett demokratiunderskott på grund av snedfördelning i röstvikt mellan de olika organen. På senaste Seglardagen deltog endast 1/3 av de röstberättigade klassförbunden och siffran för de röstberättigade klubbarna var precis lika låg.

Att verka för ett större engagemang för Seglardagen bland förbundets röstberättigade klassförbund och klubbar är en av förbundets stora utmaningar.

Dagens organisationsmodell har historiska rötter och har tjänat seglingen väl i många år men samhället har förändrats utan att organisationsmodellen hunnit anpassas. Varje organisationsmodell är styrd av sin stadga och här utgör Svenska Seglarförbundet inget undantag.

Att ommöblera i svensk seglings organisation är ingen lätt uppgift. Det är betydligt lättare att föreslå hur en organisation skall se ut än att finna människorna som skall verka i den.

Utredningsgruppens organisationstankar utgår från en verksamhetsinriktad organisation baserad på Kappsegling och Fritidsbåtsverksamhet samt dess behov av service. Med den utgångspunkten bör utvecklingsarbetet gå vidare utifrån följande frågor:

- Vad skall göras?
- Hur skall det göras?
- Vem/Vilka skall göra det?

Vi hoppas dessa tankar blir centrala i de fortsatta diskussionerna om vår framtida organisation.

Klassförbundsutredningen 7 mars 2024

P.O Ekstrand

Linnea Floser

Bengt Johannesson

Per-Eric Törnström

Martin Wigforss

Anders Larzon

Bilagor

Bilaga 1	SSFs Klassförbundsstadga
Bilaga 2	Sv. Optimistjolleförbundets motion
Bilaga 3	Klassförbundens medlemsantal
Bilaga 4a	Klassförbundsenkäten – svar totalt
Bilaga 4b	Klassförbundsenkäten – alla översiktsdata
Bilaga 4c	Klassförbundsenkäten – alla enskilda svar
Bilaga 5	Rollfördelning inom svensk segling - förslag